

PATRONAT MERYTORYCZNY

*Komitet Rehabilitacji, Kultury Fizycznej
i Integracji Społecznej PAN*

Podręcznik spełnia wymogi programowe kształcenia
na kierunku fizjoterapia.

FIZJOTERAPIA W GERIATRII

Nowoczesny podręcznik – obejmuje zarówno wiedzę teoretyczną, jak i wskazówki praktyczne.

Autorzy – cenienci lekarze, fizjoterapeuci i jednocześnie wieloletni dydaktycy – dzielą się swoimi doświadczeniami zdobytymi w codziennej pracy z pacjentami w starszym wieku.

Książka zawiera aktualną wiedzę, m.in. na temat:

- wpływu aktywności fizycznej na proces starzenia się;
- analizy sprawności funkcjonalnej chorych w starszym wieku;
- zasad usprawniania osób starszych;
- metod fizjoterapeutycznych w leczeniu pacjentów w wieku podeszłym.

Adresowana jest do studentów fizjoterapii na uczelniach medycznych i akademiach wychowania fizycznego oraz w wyższych szkołach zawodowych. Będzie też pomocna dla lekarzy, pielęgniarek, terapeutów zajęciowych oraz opiekunów osób starszych.

www.pzwl.pl

ISBN 978-83-200-4076-0

9 788320 040760

PATRONAT MERYTORYCZNY

Komitet Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej PAN

FIZJOTERAPIA W GERIATRII

Redakcja naukowa

KATARZYNA WIECZOROWSKA-TOBIS

TOMASZ KOSTKA

ADRIANNA MARIA BOROWICZ

WYDAWNICTWO
LEKARSKIE PZWL

FIZJOTERAPIA W GERIATRII

Redakcja naukowa

prof. dr hab. n. med. **KATARZYNA WIECZOROWSKA-TOBIS**

prof. dr hab. n. med. **TOMASZ KOSTKA**

dr n. med. **ADRIANNA MARIA BOROWICZ**

WARSZAWA

WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL

Spis treści

I. GERIATRIA I GERONTOLOGIA	1
1. Podstawowe pojęcia geriatry i gerontologii – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i> ..	3
2. Zmiany narządowe towarzyszące procesowi starzenia się – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	11
3. Specyfika pacjenta starszego – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	18
II. PODSTAWY FIZJOTERAPII W GERIATRII	29
4. Trening zdrowotny osób starszych – <i>Tomasz Kostka, Joanna Kostka</i>	31
5. Testy służące do oceny sprawności funkcjonalnej osób starszych – <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	45
6. Specyfika usprawniania starszych pacjentów – <i>Joanna Kostka, Tomasz Kostka</i>	61
7. Wykorzystanie metod fizjoterapeutycznych w postępowaniu u chorych z wybranymi wielkimi zespołami geriatrycznymi	82
7.1. Upadki i zaburzenia chodu – <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	82
7.2. Ostepienie – <i>Ewa Zasadzka, Andrzej Józwiak</i>	94
7.3. Nietrzymanie moczu – <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	104
8. Szczegółowe problemy fizjoterapii osób starszych	114
8.1. Sarkopenia – <i>Tomasz Kostka, Joanna Kostka</i>	114
8.2. Problem unieruchomienia – <i>Joanna Kostka, Tomasz Kostka</i>	117
8.3. Odleżyny – <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	127
8.4. Osteoporoza – <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	130
8.5. Choroba zwyrodnieniowa stawów – <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	138
8.6. Choroba Parkinsona – <i>Ewa Zasadzka</i>	153
8.7. Usprawnianie po udarze mózgu – <i>Ewa Zasadzka,</i> <i>Adrianna Maria Borowicz</i>	168
Test sprawdzający zdobytą wiedzę	179
Piśmiennictwo	186
Skorowidz	